

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.196/2010/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Marjai Tibor ügyvéd (4400 Nyíregyháza, Szent István u. 5. I/2. szám) által képviselt ... Korlátolt Felelősségű Társaság (felperes címe) felperesnek-, a Dr. Pintér Miklós ügyvéd (4400 Nyíregyháza, Luther u. 5. II/3. szám) által képviselt ... Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (alperes címe) alperes ellen 772 060 Ft és járulékai iránt indított perében, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2010. január 12. napján kelt, 10. G. 15-09-040043/12. számú ítélete ellen az alperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 187 500 (Egyszáznolcvanhétezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az ... alperes jogelődje a P. Rt., és a perben nem álló H. Szövetkezet 2000. október 27. napján .../2000. ügyletszám alatt kölcsönszerződést kötöttek a gazdahitel program keretében. A szerződés alapján a P. Rt. 50 000 000 Ft összegű kölcsönt nyújtott a H. Szövetkezetnek, amely kölcsön visszafizetésének biztosítékeként az felperes Kft, a felperes készfizető kezességét vállalt. Hozzájárult ahhoz is, hogy a tulajdonát képező ..., külterület ... hrsz. alatti „hűtőház” megjelölésű ingatlanra jelzálogjog kerüljön bejegyzésre a P. Rt. javára. A szerződő felek zálogjogot alapítottak a felperes tulajdonát képező hűtőház gépészeti berendezéseire is.

A zálogjog I. zálogjogi ranghelyre bejegyzést nyert a zálogjogosult javára.

A felek az alábbiak szerint határozták meg a törlesztő részletek esedékességeit:

- 2001. március 16. napján	5 000 000 Ft,
- 2002. március 16. napján	5 000 000 Ft,
- 2003. március 16. napján	000 000 Ft,

- 2004. március 16. napján	000 000 Ft,
- 2005. március 16. napján	000 000 Ft,
- 2006. március 16. napján	000 000 Ft.

A bank a kölcsön összege után a folyósítás napjától a teljesítés időpontját megelőző napig évi 14,5 %-os kamatot számított fel.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2003. július 16. napján kelt, 6. Fpk. 15-12-000017/20. számú végzésével elrendelte az alperes Kft. felszámolását, és felhívta a felperes hitelezőit, hogy a közzétételt követő 40 napon belül jelentsék be a követeléseiket. A felszámolás a Céglőzönyben 2003. szeptember 18. napján lett közzétéve.

A felszámolási eljárás során a hitelezők és a felperes egyezséget kötöttek, a jóváhagyó végzést 2005. március 31. napján tették közzé a Céglőzönyben.

A H. Szövetkezet 2004. és 2005. években nem tett eleget a kölcsönszerződésben vállalt kötelezettségeinek, ennek ellenére az alperes a készfízető kezés ellen folyamatban lévő felszámolási eljárásban hitelezői igénybejelentést nem tett.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 6. Fpk. 15-05-000759/5. számú végzésével elrendelte a H. Szövetkezet felszámolását, amely a Céglőzönyben 2005. március 31. napján lett közzétéve.

A felszámoló 13. sorszám alatt előterjesztett zárőjelentése szerint az alperes hitelezői igénye a felszámolás kezdő időpontjában, 2006. március 18. napján az alábbi volt:

- tőketartozás	000 000 Ft	„F” kategória
- ügyleti kamattartozás	1 864 915 Ft	„F” kategória
- késedelmi kamat	2 135 823 Ft	„G” kategória
- folyószámla tartozás	31 482 Ft	„F” kategória
- regisztrációs díj 1 %	100 000 Ft	„F” kategória
Összesen:	132 220 Ft.	

Az alperes a H. Szövetkezet felszámolásáról értesölve a 2007. július 7. napján írt levelében közölte a felperessel, hogy a készfízető kezességvállalása alapján vele szemben kívánja érvényesíteni a H. Szövetkezet tartozását, ezért az alperes Nyrt-nél vezetett folyószámlájára inkasszót vezetett 24 000 573 Ft összeg erejéig. Az azonnali beszédési megbízás alapján 772 060 Ft összeget leemelték a felperes számlájáról, a fennmaradó tartozás érvényesítése érdekében pedig az alperes végrehajtási eljárást indított, amelynek eredményeként a ... földhivatali határozat alapján a felperes tulajdonát képező ..., külterület ... hrsz. alatti ingatlanra 20 000 000 Ft és járulécai erejéig végrehajtási jogot jegyeztek be az alperes javára.

A felperes a 2008. szeptember 17. napján benyújtott keresetében az alperest az azonnali beszédési megbízással leemelt 772 060 Ft, és annak 2007. július 13. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az alperes a felszámolási eljárása során hitelezőként nem jelentkezett be, ezért a felszámolási eljárásban kötött egyezség miatt követelését

bíróági úton nem érvényesítheti, így a beszédési megbízással felperesnek kárt okozott. Másodlagosan a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján jogalap nélküli gazdagodás címén kérte az alperest kötelezni a fenti tőkeösszeg, valamint késedelmi kamatai megtérítésére.

Kérte a követelés megszűnésére figyelemmel az alperesnél lévő ... számú folyószámlájára vezetett 24 573 000 Ft összegű inkasszó, valamint a ... Kamaránál vezetett zálogjogi nyilvántartásba vett - a kölcsönszerződés biztosítékeként nyújtott ingóságokat terhelő - jelzálogjog, továbbá az ingatlan-nyilvántartásba a ..., külterület ... hrsz. alatti ingatlanra alperes javára bejegyzett jelzálogjog törlését is, illetve alperesnek a törlés tűrésére való kötelezését. Az alperes azonban a fenti jogok törlése iránt az eljárás során önként intézkedett, ezért felperes a törlésre irányuló kereseti kérelmétől elállt. Kérte az alperes perköltségben történő marasztalását. A pertárgy értékét 24 000 000 Ft-ban jelölte meg, az inkasszóban érvényesített tőke alapján.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében a felperesi kereset mindkét jogcímen történő elutasítását, és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Védekezésében előadta, hogy a felperes felszámolásának kezdő időpontjában, 2003. szeptember 18. napján sem az alperesnek, sem jogelődjének nem volt a H. Szövetkezettel szemben lejárt, esedékes követelése, így nem volt olyan hitelezői igénye sem, amit a felperes felszámolása során érvényesítenie kellett volna. Az ingó zálogjog törlésére 2010. január 8. napján, a végrehajtási záradékkal indult végrehajtási eljárás megszüntetéséről 2008. augusztus 11. napján, a végrehajtási jog ingatlan-nyilvántartási törlése pedig 2009. december 8. napján intézkedett.

Az elsőfokú bíróság a 12. sorszámú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 772 060 Ft-ot, és annak 2007. július 14. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegét, valamint 625 000 Ft elsőfokú perköltséget, az illetékhatalóság külön felhívására pedig fizessen meg 900 000 Ft feljegyzett kereseti illetéket.

Döntését azzal indokolta, hogy az alperes nem jelentette be a hitelezői igényét a felperes ellen folyamatban volt felszámolási eljárásban, ezért a felszámolási eljárás során kötött egyezség miatt az eljárás befejezését követően a követelését az adóssal szemben nem érvényesítheti, az természetes kötelemmé vált.

A Ptk. 204. § (1) bekezdés c.) pontja kizárja a követelés bíróági úton történő érvényesítését, az adósnak azonban lehetősége van gazdasági megfontolásból a tartozás kiegyenlítésére.

Nem találta megalapozottnak alperesnek azt a hivatkozását, miszerint az alperesnek a felszámolás időpontjában nem volt lejárt, esedékes követelése a készfizető kezessel szemben. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy az egyenes adós a szerződésben rögzített kötelezettségének késedelmesen tett eleget, ügyleti és késedelmi kamattartozása is fennállt, ugyanakkor sem az alperes, sem jogelődje nem élt igénnyel a készfizető kezességet vállaló felperessel szemben a felszámolási eljárás során, követelését kizárólag az egyenes adóssal szemben indult felszámolási eljárásban érvényesítette.

Mivel alperesnek a felperes bankszámlája ellen 2007. július 13. napján benyújtott inkasszója nem minősül a felperes önkéntes teljesítésének, ezért a jogtalanul leemelt tőkeösszeg és annak késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint.

Megállapította, hogy a pertárgy értéke a keresetlevél beadásának időpontjában perfektuálódott, azt 50 000 000 Ft-ban állapította meg a felperesi keresetlevélhez F/5. alatt csatolt közjegyzői okirat 6. oldalán meghatározott hűtőház forgalmi értéke alapján. Ennek figyelembevételével a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerint 500 000 Ft + AFA ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte a pernyertes felperest, továbbá rendelkezett a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt eljárási illeték megfizetéséről.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett, amelynek a megváltoztatását - a felperes keresetének az elutasítását, és a felperes első-, és másodfokú perköltségben történő marasztalását - kérte.

Fenntartotta azt az elsőfokú eljárásban többször is kifejtett álláspontját, miszerint a felperes felszámolása kezdetének időpontjában, azaz 2003. szeptember 18. napján az alperesnek, illetve jogelődjének a P. Rt-nek nem volt sem a H. Szövetkezettel, sem az felperes Kft-vel, mint készfizető kezessel szemben esedékes, lejárt követelése, így ez időpontban nem volt olyan követelés, melyet hitelezői igényként be kellett volna jelentenie a felperes felszámolójának.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt, miszerint az alperesnek az adóssal szemben fennálló teljes követelése nem vált lejárttá a felperes felszámolási eljárása alatt, mivel a kölcsönszerződés felmondására 2005. március 16. napjáig nem került sor, ezért a kezessel szemben sem volt érvényesíthető. Az adós késedelmes teljesítése pedig nem azonos a nem teljesítéssel.

Kifogásolta a perköltség és a kereseti illeték összegét is. Arra hivatkozott, hogy a felperes az ingatlanra és az ingóságokra bejegyzett jelzálogjogok törlésére irányuló kereseti kérelmétől elállt, ezért kereseti kérelme kizárólag a 772 060 Ft és járulékai megfizetésére irányul kártérítés, illetve jogalap nélküli gazdagodás címén, így a 24 573 000 Ft összegre benyújtott inkasszó értékének a pertárgy értéke szempontjából nincs relevanciája.

Az volt a véleménye, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott Pp. 24. § (1) bekezdés f.) pontja alapján sem lehet az alperesi követelésnél, azaz a 24 573 000 Ft-nál magasabb összeget figyelembe venni a zálogtárgy értékre hivatkozással, a jogszabály ugyanis ilyen esetben kifejezetten a követelés összegében jelöli meg a pertárgy értékét.

Álláspontja szerint mivel a felperes a jelzálogjog törlésére irányuló kereseti kérelmétől elállt, az Itv. 58. § (2) bekezdése alapján az eljárási illeték mérséklésének lett volna helye 270 000 Ft összegre, amely magában foglalja a 772 060 Ft után járó eljárási illeték összegét is.

Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj összege nincs arányban a pertárgy értékével, sem pedig a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, ezért az eltúlzott mértékű.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte.

Véleménye szerint az alperes figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy a kereseti kérelem módosítását alperes elismerése tette indokolttá, aki a peres eljárás során intézkedett a ..., külterület ... hrsz. alatti ingatlanra 50 000 000 Ft erejéig bejegyzett jelzálogjog, valamint az ingó jelzálogjog törlése és a végrehajtási eljárás megszüntetése iránt. Intézkedései a kereset megalapozottságát igazolták, amely alátámasztja az elsőfokú bíróság érdemi döntését, és az alperes perköltségben történő marasztalását.

Az ítéletábra az alperes fellebbezését a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 256/A. § (1) bekezdésének f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott, döntését kellő részletességgel megindokolta, melyet az ítéletábra csupán az alábbiak szerint pontosított.

A peres felek között nem volt vita tárgya, hogy a felperes készfizető kezességet vállalt az alperes jogelődjé, a P. Rt., valamint a H. Szövetkezet által 2000. október 27. napján létrejött kölcsönszerződés biztosítékeként, továbbá zálogjogot engedett a tulajdonát képező gávavencsellői ingatlanra, illetve a szerződésben nevesített ingóságaira.

A kezesség a Ptk. 272. §-ának (1) bekezdésében szabályozott, a 273. §-ának (1) bekezdése szerint járulékos jellegű szerződést biztosító mellékkötelezettség. A járulékos jellegéből adódik, hogy a kezes kötelezettsége ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amelyért a kezességet vállalta, és érvényesítheti mindazokat a kifogásokat, amelyeket a főkötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben. A készfizető kezeset nem illeti meg a sortartás kifogása, ami azt jelenti, hogy a kezes nem követelheti, hogy a jogosult követelésének behajtását először a kötelezettől kísérelje meg. Ennek ellenére a készfizető kezes nem önálló adós, a vele szembeni követelés nem a saját, hanem a főkötelezett tartozása akkor is, ha a készfizető kezes önállóan perelhető.

A kezesi felelősség járulékos jellegéből következik, hogy a kötelezett oldalán bekövetkezett akár objektív, akár szubjektív tények kihatnak a járulékos kötelezetre. A készfizető kezesség járulékos jellege ellenére a készfizető kezes és a jogosult jogviszonyának vannak olyan relációi is, amelyek függetlenek a kötelezett és a jogosult kapcsolatától. A bank ugyanis belátása szerint érvényesítheti a készfizető kezessel szemben a követelését. A kezességvállalás az egész, folyósított, fennálló kölcsönre vonatkozik, ezáltal a visszafizetés menete nem írja felül azt, hogy a kölcsönadónak a teljes összegre van igénye.

Az alperes alaptalanul hivatkozott az elsőfokú eljárás során és a fellebbezésében is arra, hogy a tartozás a felperes felszámolásának elrendelésekor még nem, vagy legalábbis nem teljes egészében volt esedékes. A felperes felszámolásának kezdő időpontjában a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló többször - lényegesen az 1993. évi LXXXI., az 1997. évi XXVII., a 2000. évi CXXXVII., a 2004. évi XXVII., a 2006. évi VI. és a 2007. évi LXXVIII. törvényekkel - módosított 1991. évi IL. törvény (Cstv.) 35. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a gazdálkodó szervezet valamennyi tartozása lejárttá (esedékessé) vált, ezért a felperes és az alperes viszonylatában a tartozás esedékessége elvált a kötelezett tartozásának esedékességétől.

A készfizető kezesség jogintézményét a készfizető kezes felszámolásának elrendelésével párhuzamosan be kell illeszteni egy sajátos, sommás végrehajtásba, amely tényleges igényérvényesítésnek minősül. A felszámolási eljárás lényege éppen abban áll, hogy az egyetlen és utolsó lehetőséget biztosítja arra, hogy mindenki, akinek számba vehető követelése van az adóssal szemben bejelentse a hitelezői igényét, és a végső elszámolásban részt vegyen. A cég jogutód nélküli megszűnésével ugyanis nem marad

alanya a kötelezettségnek. Sortartási kifogás hiányában tehát a bank, a felszámolás tényével lejárttá vált teljes követelés bejelentésére jogosult volt, függetlenül attól, hogy az eredeti kötelezett vonatkozásában fennmaradt az esedékesség szerződés szerinti üteme.

A kezes kötelezettsége a Ptk. 273. § (2) bekezdés rendelkezése szerint nem válhat terhesebbé, mint amilyen az elvállalásakor volt. A perbeli esetben az esedékesség szétválása nem eredményez a kezesre terhesebb kötelezettséget, mert a tartozás egyebekben nem változik, lejárttá csupán a kezes felszámolásának ténye tette.

Jelen esetben a felperes felszámolási eljárása egyezségkötéssel zárult, és az alperes a felszámolási eljárásba hitelezőként nem jelentkezett be, ezért a Cstv. 41. § (1) bekezdése szerint az eljárás befejezését követően megszűnt az adóssal szembeni igényérvényesítés lehetősége. Ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helyesen kimondta, az alperes követelése természetes kötelemmé (naturális obligációvá) vált, amelynek bírósági úton történő érvényesítését a Ptk. 204. § (1) bekezdésének a.) pontja kizárja. Önkéntes teljesítés hiányában pedig a kereseti követelés szerinti összeg a felperesnek visszajár.

Az alperes alaptalanul sérelmezte fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak az eljárási költség összegére és viselésére vonatkozó rendelkezését.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a pertárgy értéke a keresetlevél beadásának időpontjában perfektuálódott.

A Pp. - alperes által is hivatkozott - 24. § (1) bekezdésének f.) pontja kimondja, hogy a pertárgy értéke a követelés összegével azonos, kivéve, ha a biztosíték (zálog, kezességi kötelezettségvállalás, stb.) értéke, illetőleg összege ennél kisebb, ilyenkor ugyanis ez utóbbi értéket, illetőleg összeget kell a pertárgy értékeként figyelembe venni.

A perbeli esetben az alperes biztosított követelésének összege 50 000 000 Ft volt. Mivel a felperes kereseti igénye nemcsak a 772 060 Ft visszafizetésére, hanem a kölcsönszerződés biztosítékeként nyújtott ingóságokat terhelő zálogjog, továbbá az ingatlan-nyilvántartásba a ..., külterület ... hrsz. alatti ingatlanra alperes javára bejegyzett jelzálogjog törlésére irányult, ezért a pertárgy értékénél a biztosított követelés értéke az irányadó.

Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a felperes elállt a jelzálogjog törlésére irányuló kereseti kérelmétől, mert valójában leszállította a kereseti igényét, ennek pedig a pertárgy értékére kihatása nem volt. Az eljárás egyéb okból történő megszüntetésére nem került sor, ezért az illeték mérséklésének sem lehet helye.

Az elsőfokú bíróság helyesen döntött az alperes terhére megállapított perköltség összegéről is, melynek megállapítása során figyelemmel volt nemcsak a pertárgy értékére, hanem a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységre is, ezért a megállapított perköltség további mérséklése nem volt indokolt.

Az ítéletábra mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdésének rendelkezése szerint helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítéletábra a Pp. 78. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint az alperest kötelezte a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségének a megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1), (2) bekezdés a.) pontja, (5)-(6) bekezdései alapján állapította meg, figyelembe véve azt a tény is, hogy a fellebbezés elbírálására tárgyaláson kívül került sor. Az

ítélőtábla az így megállapított munkadíjra a rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján felszámította az ügyvédi tevékenység ellenértékét terhelő általános forgalmi adó összegét is.

Debrecen, 2010. június hó 11. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk előadó bíró,
Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó